

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitási sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Kulturális feladatok a vidéken.

Zombor, 1897. dec. 13.

A ki valamely mezővárosban, vagy nagyobb faluban kénytelen az Alföldön élte napjait idillikus nyugalomban, napról-napra lemorzsolni, és lelkében bir fogékonysággal a műveltség, és a nemesebb szellemi élet élvezetei iránt, elfogja ismerni, hogy társadalmunk felette sivár. Itt Bács megyében például több ezernyi lakost számláló községeink, vagyonságuk, gazdagságuk és értelmiségükben egy egészséges, vonzó együtletnek minden feltételeit egyesítik, holott az örökös kártya és a tivornya azt olyan meddővé teszik. A társadalmi ellentétek, rangban, osztályban és műveltségi fokban nem akarnak eltérni és ha együtt is vagyunk nyilvános helyen vigalmakban és közhelyeken, a feszesség hideg szele megdermeszt minden kedélyes érintkezést.

Az élet maga az üzlet, bármiként érintkezzenek az emberek, bensőséget soha nem teremt, — mivel az enyém és tied, szóval az önzés barátságot, kedélyességet egyáltalában nem ismer, — és rideggé teszi a társadalmat. Mászt kell tehát keresnünk, hogy az egyes osztályok közötti jég felolvadjon, a szívek megnyiljanak egymás iránt, és a kellő és mindenre vonzó társadalmi élet nálunk meghonosuljon. Véleményem szerint ez a kulturális kérdések közös megoldásában állana, mivel ezek nemcsak a fővárosban és egyéb helyeken vannak, de nálunk is, hol községeink elég nagyok, hogy azokra elegendő tér nyíljon. Például, tapasztalásból tudom Szepesmegyéből, hogy semmi a világon nem hozza úgy össze a különféle osztályokat, mint a humanizmus nagyobb mértékben való gyakorlata. A ki az emberbaráti cselekvések, sajátlagos és tulajdonképeni feladatuktól eltekintve, kulturális, nemesítő és összforrasztó hatással meg kíván győződni, figyeljen meg egy kisebb várost, hol több humanitarius intézmény áldását terjeszti; nézze meg azon hálátelt örömet, melyet a kicsinyek a karcsonyfa körül, a szegény tanulók a ruha, a felnőtt éhezők az adomány kiosztásánál éreznek és nyilvánítanak.

De figyelje meg az ilyen ünnepszámba menő alkalomkor magát a közönséget is, nem egy családdá alakul-e az egész gyülekezet, összehozva és egymáshoz közelítve a szeretet munkájában és emberbarát szeretetben? Lehetetlen, hogy ha

ezen nyílt ténykedések többször ismétlődnek, társadalmilag nem emelkednek az érintkezés minősége, az előzékenység minden részről.

Vegyük a szellemi nivóra közvetlenül ható műkedvelő előadásokat, feltéve, hogy nem épen az eksklusiv osztályra terjedne ki, minő niveláló hatással bírnak azok a társadalom osztályaira nézve, azonkívül, hogy magát a műveltséget terjesztik, életet, érintkezést hoznak a társaságba, felvillanyozzák eddigi dermettségéből.

Minő kulturfaktort látunk, eltekintve valódi feladatától, a tűzoltóságban, mely rendet, fegyelmet, kötelességtudást terjeszt; az együvértartozás, és a bajtársi érzelmeket a legnagyobb, kölcsönös feláldozó képességig fokozza? Minőt a különféle dalegyletekben stb.?

És így számtalan kulturtényező van, melyet a művelt társadalom szüksége előteremt, kifejt, és ezer hullámgyűrűben előhozza azon szép összhangot, melyet az örökös kártyázás és tivornya mellett, most oly annyira nélkülözünk.

R. A.

Vármegyei közgyűlés.

Bács Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának az évi IV-ik évnegyedes közgyűlése folyó évi december hó 21-ik napján a szükséges képeket a következő napon, mindenkor reggeli 9 órakor a megyei székház nagytermében fog megtartani.

Tárgyak:

1. Alispáni jelentés a közútek állapotáról.
2. Belügyminiszeri rendelet a dögterek és gypmestárségról alkotandó szabályrendelet tárgyában.
3. Belügyminiszeri intézkedés a vármegye 1898. évi költségvetésének jóváhagyása tárgyában.
4. Belügyminiszeri intézkedés a községi és körjegyzők nyugdíjazásánál a millenáris évek kettősen leendő számítása iránt hozott határozat jóváhagyása iránt.
5. Főispán ur átirata, melylyel közli, hogy dr. Holländer M. Dávid bács-kulai gyakorló orvost tb. járásorvosnak kinevezte.
6. Alispáni előterjesztés „Az iskolai rend védelme” tárgyában alkotandó szabályrendelet tárgyában.
7. Alispáni és illetőleg arvaszéki elölők előterjesztés a megyei házipénztár és az abban kezelt alapok felesleges pénzkészletének, úgy a máséknál nem gyümölcsöztesíthető árva- és letétpénzeknek az 1898. évben mely pénztételeknél leendő gyümölcsöztesítése iránt.
8. Alispáni előterjesztés a tisztii legények javadalmazásának a tisztii legényekkel bíró tisztviselők kezeihez leendő kiszolgáltatása iránt.
9. Alispáni előterjesztés a betegápolási pótadó megállapítása és az ezen célra a vármegyei pótadóalapról

ideiglenesen átvett 5000 frtnyi összegre vonatkozó alispáni intézkedés jóváhagyása iránt.

10. Alispáni előterjesztés Mokry Gáspár halászlé kihágási ügyében felmerült és ítéletileg meg nem állapított s így beszédhetlen 4 frt költségnek leírása iránt.

11. Alispáni előterjesztés Ó császári és apostoli királyi Felsőházhoz intézett hódoló felirat díszablájának költségeiről és a kiutalást elrendelő alispáni határozat jóváhagyása iránt.

12. Szabolcs vármegye átirata öfelsége a királyhoz küldendő díszköltségek s öfelségének éreszobrá tárgyában.

13. A szegedi kereskedelmi és iparkamara átirata a vármegyei „Ipartanács” megalakítása tárgyában.

14. Ugyanannak átirata az O. és Uj-Futtakon létesítendő ipartestület tárgyában.

15. Megyei arvaszék jelentése Neu Fülöp új-verbázi árvatári adós behajthatlan tartozásának leírása tárgyában.

16. Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás m. kir. kormánybiztosának átirata a kiállítás céljaira átengedhető művészi alkotások tárgyában.

17. Az országos nemzeti szövetség átirata az országgyűléshez a létesítendő Pantheon ügyében benyújtott emlékiratának pártolása tárgyában.

18. A központi bányászati intézet kérelemlevele anyagi támogatás iránt.

19. Arvaszéki elölők állásnak s az ennek betöltésével netán megürlő egyéb állásoknak választás útján való betöltése.

20. A házi főpénztárnoki állás választás útján való betöltése s az ennek betöltésével netán megürlő egyéb állásoknak betöltése.

21. Az 1897. év végével a közigazgatási bizottságból kilépő 5 tag helyének választás útján betöltése.

22. Az állandó választmányba új tagok választása.

23. Az igazoló választmány megalakítása.

24. A vármegyei egészségügyi bizottságba új tagok választása.

25. A jegyzői képesség megítélésére kiküldött bizottságnak dr. Horváth Ákos elköltözése folytán megürlő hely választás útján betöltése.

26. A vármegyei főjegyzői helyettesnek 1876. évi VI. t. c. 55. § a rendelkezéséhez képest kijelölése.

27. A Zenta városi tisztújításhoz esetleg szükségelendő alispáni helyettes megválasztása.

28. A vármegyei gazdasági választmány megalakítása.

29. A jankováci községi rendőrség felebbezése a község képviselőtestületének fizetésük felemelését megtagadó határozata ellen.

30. Gergely János felebbezése a Kis-Hegyes községben megejtett esküdt választás ellen.

31. Drach Antal gajdobrai r. kath. plébános felebbezése a község képviselőtestületének földmívelési átalány megtagadását kimondó határozata ellen.

32. Katona Sándor ó-kanizsai polgári iskolai és tornatanító felebbezése Ó-Kanizsa község képviselőtestületének a tornatanítói állás eltörlését kimondó határozata ellen.

33. Csernak András és társai felebbezése Zenta város képviselőtestületének a Boromisza János polgármester

A „BÁCSKA” tárcája.

Ne tépd . . .

Ne tépd, ne tépd a virágot,
Porba hull letépett szirma,
Mint eszegen életért most,
Ha könnyezni, szólni bírna.
Bimbó volt még szegény virág,
Ki sem nyílván, alig élve,
Kár letépned, porba hánynod,
Most lett volna még csak élte.

Ne tépd soha a virágot,
Hadd nyíljék a lombos ágon.
Virulásban, hervadásban
Az élet a legszebb álom.
Hadd nyíljék a rózsabimbó
Napmelegtől, napsugártól,
S a napsugár hervaszsa le
Nyílván után a zöld ágról.

Fejes Ágost.

A TIZENHAT ÉVES LÁNYOK.

Írta: Deodens.

Két-három hete olvastam valamelyik újságban, hogy Réthy Blanka férjhez ment. Egy jómodu mélnök vette nőül, a kivel csak rövid idei ismeretsége volt. A neve — valami banális név — nem jut most eszembe. Különbösen is nem érdekel, legföllebb annyiból, hogy Blankának, ennek a gyönyörűsége szép barna lánynak karcu derekát most már ő fogja át. Szinte irigykedem is rá . . .

Sokkal érdekesebb azonban előttem az a férfi, a kibe Blanka — nem ment nőül. Jó fiú, okos fiú, a kit lehetetlen nem szeretni. Blanka is szerette, csak hogy régebben. Akkor, a mikor 16—17 éves volt és még föl járt a lánynevelőbe. Ő volt az összes lányok közt a legszebb és legszerelmesebb. Legtöbben ő belé voltak bolondulva a diákok és jogászok közül. Míg a többi lányoknak csak néha akadt egy-egy kísérlője, addig Blankát tizen is lesték naponként az utca szögletén s az volt a legboldogabb, a ki legelőször látta meg. Mert az eléje iramodott s „megengedi Blankuska nagysád, hogy az intézet kapujáig elkísérljem” — kérés szokott eldarálása után szóltanul, de gyönyörtől mámorosan ballagott mellette.

Legtűgyesebb volt a kurmacherek közt Sigmond Béla, de ő volt a legszerelmesebb is. Határozott szerencséje volt Blankánál, sokkal nagyobb, mint nálam. Ezt pedig úgy tudtam meg, hogy Blanka én rám rendesen mosolyogva, kacérkodva nézett, Bélára azonban komolyan, a szerelmesek mélabus arckifejezésével. Nagyon szerették egymást, nagyon s én biztosra is vettem, hogy egymáséi lesznek. Most? A szedő-gyerek, a ki a hymenbirt kiszedte, nem gondolta, hogy sokaknak mennyi keserűséget okoz az az egy pár sor . . .

Mikor a napokban az én Béla barátomat meglátogattam — jelenleg joggyakornok egy vidéki városkában — egész olyanok láttam, a milyennek képzeltem. Megnyult, sovány alak, akárcsak valami éhes poeta. Szeme alatt ott kéklék a sok éjjelzés festéke, az arca pedig sápadt, fehér.

Lakásába vitt föl, mely elég kényelmesen van berendezve. Két-három kártya-asztal, egy pár fotel, karosszék, írósztal stb.

— Itt szoktunk rendszeren kártyázni, — kezdte az egyik asztalra mutatva. Nagy szerencsével játszom, majd minden este nyerek. De hidd el, hogy jobb szeretném, tette hozzá, ha a játékokban szerencsétlen volnék . . .

— Kollégáim rendszeren fölkeresnek. Mind jó fiúk és jól isznak. Egy párat tán te is ismerz közülök, va-

lamikor együtt szittuk az iskola porát. Ezen a másik asztalon iszunk, de csak akkor, ha a kártyának vége. Tudják a fiúk, hogy ha iszom, akkor kifosztom őket. Olyankor hazatul játszom. A karosszék a régi; apámtól maradt rám, ezt ismered. A pamlag kényelmes, a szoba elég tág, nem nyirkos. Ott van aztán a könyvtáram, van benne egy pár új munka is. Szaporodni, nem igen szaporodnak, mert sokba kerül a háztartásom. A fizetés meg tudod, hogy kicsi . . .

— No, és most ismered az egész lakást, ülj le, beszélj valamit. Mi újság felétek, hogy vagytok stb.

Elmondtam neki mindent, a mit tudtam. Egy hó-napja találkoztunk csak, hát azóta nem sok történt.

— Igaz, van még egy nagyobb újság is. Tudod-e hogy Réthy Blanka férjhez ment?

Kezével közönyesen intett.

— Te csak mostanában tudtad meg ugy-e a lapokból. Én régen tudtam.

— Hogyan?

— Hát, tudod, ismerni kell az embereket. Sokat tanulmányoztam már őket és alkalmas is volt rá. Kivált a lányokat. Tizenöt-tizenhat esztendőskorukban még jók, szépek s eszűket legföllebb egy kis kacérkodásra használják. Tudnak szeretni ideálisan s nem gondolnak semmivel. Vagyon? Gazdagság? Jó állás? Bliktri. A tizenöt és tizenhat éves lányok a föld angyalai. Nem ismerik a világot, tehát bíznak benne. Nem kitanultak, raffináltak, hanem ártatlanok testestül, lelkestül. Legföllebb csak sejtjenek. Oh, szeretem a tizenhat éves lányokat! Nincs hibájuk semmi, csak erényük. Ne mond, hogy van. Könnyelműek talán, azt hiszed, mert néha még a csókiig is elmennek egy-egy randevun, vagy ott, a hol senki se látja őket? Nem barátom. Nem könnyelműség az, csak az ébredő természet megnyilatkozása. Baj volna, ha nem volna így. A virág is enyyleg a szellővel, látod, de csak nappal. Este szemérmesen bezárja kelyhét.

Mibelyt a 16-on felül vannak, vagy kacérok, rosszakaratauk, vagy számítók. Ezen felül aztán szintén. Hozzá-

által előlegkép felvett utiköltségek elengedése tárgyában hozott határozata ellen.

34. O-Futtak község képviselőtestületének a nagygyűlésen részt vett tanítók fuvar- és napidíjainak megállapítását megtagadta határozata és ez ellen Gruber Bálint és társai által beadott felebbezés.

35. Bács-Szenttamás község képviselőtestületének határozata a segéd- és kezelőszemélyzet fizetésének fel- emelése tárgyában és ez ellen Novák Antal és társai által beadott felebbezés.

36. Ada község képviselőtestületének határozata a községi kézbesítő jutalmazása tárgyában és ez ellen Bakos György és társai által beadott felebbezés.

37. Turia község képviselőtestületének határozata a jegyzői lak megvétele tárgyában és ez ellen ifj. Jókity Milán és társai által beadott felebbezés.

38. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata Morfi férj. Marinkov Anasztázia által kért törlési engedély megtagadása tárgyában és ez ellen nevezett által beadott felebbezés.

39. Kazinczi Mátyás felebbezése Zenta város képviselőtestületének a közterület foglalása címén követelt 15 frt 30 tárgyában hozott határozata ellen.

40. Kula község képviselőtestületének határozata az ottani kisdédóvó vagyonából fenmaradt 160 frt 53 krnak alapítványul való elfogadása tárgyában.

41. Zenta város képviselőtestületének az országos tanári nyugdíjalap-járlék kifizetése tárgyában hozott határozata.

42. Hódságh község képviselőtestületének mérlegkezelés iránt alkotott szabályrendelete.

43. A titeli rétkelő bizottság határozata az 500,000 frtos kölcsön folytán felmerült jutalmazásokra az elnöknek elszámolás nélkül kiadandó 300 frtnyi összeg tárgyában.

44. Borsód község képviselőtestületének a végrehajtó részére megállapított lakbér iránt s a végrehajtási díjak hováfordítása tárgyában hozott határozata.

45. Ugyanannak a községi bíróság részére az 1898. évre megszavazott személyes pótlék iránt hozott határozata.

46. Ugyanannak a r. kath. plébános gabnailletményének megváltása tárgyában hozott határozata.

47. Ugyanannak a kántortanító gabnailletményének megváltása tárgyában hozott határozata.

48. Sztanisics község képviselőtestületének határozata a jegyző fizetésének felemelése tárgyában.

49. Mohol község képviselőtestületének határozata egy 380,000 koronás kölcsön felvétele tárgyában.

50. O-Kaniza község képviselőtestületének határozata egy 350,000 frtos kölcsön felvétele tárgyában.

51. Bodrogh-Monostorszegh község képviselőtestületének határozata a szegényebb sorsúak között kiosztott vetőmag-kölcsön visszatérítése iránti szavatosság elvállalása tárgyában.

52. Bogojeva községnek ugyanezen tárgyban hozott határozata.

53. Sztanisics község képviselőtestületének határozata ingatlan megvétele tárgyában.

54. Ugyanannak határozata a község és Neszmírák Mátyásné között létrejött ingatlan-csere tárgyában.

55. B-Petrovszellő község képviselőtestületének határozata a használatban nem lévő kénynek seprése tárgyában.

56. Béregh község képviselőtestületének határozata a tanítók fuvar- és napidíj tárgyában.

57. Borsód község képviselőtestületének határozata néh. Páncsits Sztankó kisbíró özvegyének nyugdíjazása tárgyában.

58. B-Földvár község képviselőtestületének határozata Mihály József tanító fizetésének felemelése tárgyában.

59. B-Petrovszellő község képviselőtestületének határozata az anyakönyvi hivatalban egy napidíjas alkalmazása tárgyában.

60. Szablya község képviselőtestületének határozata Zlokolicza Zsárkó évi segélydíja tárgyában.

61. Ugyanannak határozata Jovánovits Bogolyub részére adandó kártérítés tárgyában.

62. O-Becse község képviselőtestületének határozata az országos vásárokon a rendőri és állatorvosi felügyeletért járó költségek fedezése tárgyában.

63. Zenta város képviselőtestületének határozata a gyepesterrel kötött szerződés tárgyában.

64. Lality község képviselőtestületének határozata az általa kezelt alapok kamatlábának leszállítása tárgyában.

65. Felső-Kovil község képviselőtestületének határozata Sztoliov Ráda és neje Milica s illetve Pánits Matea törlési engedélye tárgyában.

66. Bács-Kula község képviselőtestületének határozata a szegény-, illetve kórházalaphól 4000 frt kölcsön felvétele tárgyában.

67. A vármegye központi segéd- és kezelőszemélyzetének kérvénye drágasági pótlékért.

68. Több vármegyei alkalmazott kérvénye segélyért.

69. Zenta r. t. város képviselőtestületének határozata az előre látható szükséghez képest az 1898-ik évben felveendő rövid lejáratú kölcsönök tárgyában.

70. Bács-Kula, Bács-Novoszellő, Bács-Bresztovác, Bács-Martonos, Borsód, Gákova, Kis-Hegyes, Mosorin, Mohol, N-Palánka, O-Palánka, O-Futtak, Torza, Veprovác községek 1898. évi költségvetései.

71. Gajdobra 1897. évi, Sztanisics 1898. évi pótköltségvetései.

72. Pacsér község 1895. évi közpénztári számadása.

Ujdonságok.

Személyi hír. Karácson Gyula, vármegyei alispán hivatalos ügyben két napig Palánkán időzött. Tegnap este érkezett vissza székhelyére, Zomborba.

Kinevezés. Korda József püspöki tanító az újvidéki polgári iskolához segédtanítónak nevezetett ki a XI. fiz. oszt. illetményével.

Kinevezés. A szegedi kir. tábla elnöke Sörösi Gyula eperjesi végzet joghallgatót a tábla kerületébe joggyakornokká nevezte ki.

A tanító-egyesület választmányi ülése.

A vármegyei tanító-egyesület központi választmányának december 8-án a megyei palota kis tanácstermében megtartott üléséről a következő értesítést vettük: Molnár Ferenc egyesületi elnök a csaknem teljes számban megjelent választmányt meglepetéssel üdvözölte s 9 órakor megnyitotta az ülést, melyen jelen voltak: Gräff Nikéz kir. tanfelügyelő, Kurucz Gyula kir. másodtanfelügyelő; Scherer Sándor képviselő Bajáról; Bakody Márton, Harsányi János, Kovács Géza, Forray Ferenc, Novoszel János Zentáról; Kovács Mihály, Petres János, Abrasits Antal, Petonszky József Szabadkáról; Paracseti Mihály Bezdánból; Treer János Prgl.-Szt-Ivánról; Jakobb József Bresztovácra; Kámenca Vazul Keresztúrról. Az ülés következő tárgysorozatát folyt le: a) Az újvidéki és szabályi körök jelentéseinek pótlása mellett letárgyalta és tudomásul vette az ülés az apatini, a bajai, a szabadkai, a zentai és titeli körök elnökeinek jelentéseit. b) Megvizsgálta a pénztárszámadást s a készpénz állományt 1110 frtban állapította meg. Intézkedett a behajlatlanok mutatózó tagsági díj hátralékok leírása felől s ilyen címen az apatini körből 4 frtot, a szabadkai körből 29 frtot törölt; a többi körökre nézve a leírást a folytatolagos ülésre a teljes adatok beszolgáltatása kapcsán intézi. c) Az időközben községi jellegűvé lett s így az egyesület kötelekébe tartozó ó-kanizsai polg. iskolai tanítótestületet a zentai körhöz, az ó-becsei polg. iskolai tanítótestületet „Ó-Becse-zsablyai kör” címen a zsablyai körhöz osztotta be. Hozzájárult ahhoz is, hogy az ó-becsei polg. isk. tanítótestület esetleg külön kört képezzen. A megye területén levő községi óvóknak az egyes körökbe való beosztását a közléseket figyelembe vévő eljárással az elnökségre bízta. E szervezkedés kapcsán mozgalmat indított a megye területén levő községi iparos tanonciskolák tanítótestületeinek az egyesület kötelekébe való bevonása céljából s megállapodott az eljárás módokról. d) Sokoldalú eszmecserét fejtett ki az egyesület működésének szakosztályok alapján való szervezése tárgyában s felhívást intézett a képezdék, a kereskedelmi iskolák, a polgári iskolák és óvodák tanár-, illetve tanítótestületeihez ennek realizálása tárgyában javaslat benyújtására. e) Tárgyalta az egyesület által kiadandó közlöny irányelvét, a szerkesztőbizottságnak megválasztását, ennek kereténél Molnár Ferenc egyesületi elnök elnöklése mellett Scherer Sándor,

Niedermayer Gyula, Harsányi János, Zatskó Alajos, Kovács Mihály és Novoszel János személyében megválasztotta a szervező bizottságot. A választmányi ülés, több lényeges folyó ügynek elintézése után, fél 12 órakor nyert befejezést.

Ambrozovits Gyula. Megirtuk, hogy Ambrozovits Gyula, városunk közéletének ez a kiváló alakja elhunyt. Bársony István, a ki az elhunytnak személyes jó barátja volt, a Magyar Hirlap folyó hó 8-án megjelent számában a következő meleg hangú sorokban emlékezett meg az elhunytól: Zombor városának gyászva van. Meghalt ott valaki, akit mindenki becsült és szeretett Bács megyében, még azon is túl, messze földön. A „sikarai ifju ur”, Ambrozovits Gyula, örökre elköltözött az ó kicsiny, egyszerű fészkéből, ahol sok nagy ur fordult meg, hogy meglátogassa a jó öreg bácsit, Bácska régi híres vadászát, Zombor követválasztásainak egykor szerföltűt agilis és befolyásos magyar érzelmi matadorát, a szegény nép önzetlen barátját, tanácsadóját. A „sikarai ifju ur” nem házasodott meg sohasem. Ott lakott Zombor mellett a sikarai pusztán, mi nem is igazi pusztá, mert már tele van szállással. Egy ilyen kis szállási ház az ó tanyája télen-nyáron. Emellett a kis tanya mellett volt egy szép kert, tele mindenféle fajtájával a fenyőféléknek meg a minél igénytelenebb kerti virágoknak. Ide jártak esténként az illatos petuniák hazájába a nagy kísértetlepek, az este röpködő szenderek, amelyből csodaszép példányokat lehetett volna fogni. Ide jöttek hajnali sztrikletkor a környék ügyes-bajos emberei, hogy elpanaszolják bajukat az „ifju ur”-nak, aki minden pily-mallatkor audienciát adott az ó pusztai népének. A maga cselédjén kívül a szomszédbeli ösmerősöknek is, meg ha kellett, azoknak is, akik messziről jöttek hozzá, hogy az ó becsületes, bölcs véleményét meghallgassák, amikor tanácsra szorultak. Mert Ambrozovits Gyula azok közül a ritka emberek közül való volt, akik csupa szívből vannak, akiket azzal áldott (vagy talán vert) meg az Isten, hogy mások ügyeibajja miatt többet tudjon fóni a fejük, mint a maguk sorsa miatt. Amint a hajnalhasadás első világos sávjá mutatkozott keleten: Gyula bátya már kint állott az ó bekerületen nagy udvara közepén s larcias hangon, szörnyű katonás hangfordozással intézett el mindeneket, ami iránt hozzáfordultak felebarátai. Amikor pedig vége volt a szigorú rapportnak: maga volt az első, akinek megessett a szíve mindazoknál, akikhez keményen kellett szólnania a nagyobb nyomatókosság végett. — Valaha, régen, egész Alsó-Magyarországon nem volt ó nála szívósabb, igazabb vadász. A szálló ígék egész serege tamadt mondásai nyomán. A Bácskában mindenki tudja, aki vadászember, hogy mi az a: „csak mindenki”, „ugatnak a mórseffek”, — „csak ne gondolkodjál” stb. A vadászember mind teletlen; sohasse elged neki semmi, aztán mindig az újabb és újabb ösmeretlen területekre vágyik: innen van, hogy örökké tovább, „csak tovább” kívánkozik, ahogy az öreg ur szokta volt mondani. — Amikor aztán már elnehezedett (bizony csak az utóbbi néhány év óta) és beléálltak a mindenféle fájások a derekába: lekellet mondania a farszatóbb vadászokról. Otthon től ember lett belőle s ha bele-bele nyilalt valami csuszféle, feljajdult tőle halkan. Ilyenkor mondogatta: „ugatnak a mórseffek, kedves öcsém.” A mórseffek végett járta tudniillik éveken át a mocsarakat, ahol lassankint magába szedte a csuszós nyavalyákat. Volt egy becsületes, de ostoba szerb kocsisa, aki csudálatos következetességgel tudott másféle menni, mint ahova az öreg ur a vadászkirándulások alkalmával rendelte. Mikor aztán nagyokóra összekertültek, a kocsis azzal védekezett, hogy ó így meg úgy gondolta a parancsot. Ettől riadt meg annyira az öreg, hogy minden kiránduláskor kérte a kocsisat, hogy: „valahogyan csak ne gondolkodjék.” Olyan embereknek, akikről nem sok önállóságot lehet felteni, most is mondogatják a Bácskában: „csak ne gondolkodjál.” Minden esztendőben egyszer nagy lakodalom volt a sikarai pusztán. Aratás után, a mezei munka befejezésével összehívta Ambrozovits Gyula azokat a barátait, akik legközelebb állottak a szívéhez, s az Isten szabad ege alatt járta ilyenkor a ráköszöntés, az adomázás, késő éjszakáig. Ez a „lakzi” volt az ó egyetlen hiúsága. Ha ez jól sikerült, (és mindig jól sikerült), akkor egy kerek esztendőre boldog volt a jólelkű öreg ur. — Már az idén nem tarthatta meg a régi „családi” ünnepet. Nagy beteg lett. Készült a hosszú utra. Sok szenvedés után ma kiszenvedett. Üres a sikarai szállás. A megboldogult „ifju ur”, a zomboriak Gyula bácsija, testvéröccse volt Ambrozovits Béla nyugalmazott miniszteri tanácsosnak és nagybátyja volt Ambrozovits Dezsőnek, a képzőművészeti társulat titkáranak.

Felülfizetések. A zombori felsővárosi óvoda javára rendezett táncestélyen felülfizettek: Dr. Bruck Armin 8 frt, Löwy Vilmos 7 frt, dr. Spitzer Mór, Freund Samu 5-5 frt, Roheim Károly 4 frt, dr. Kabos Márton, Schlieszer Lázár, Szilágyi Mór, dr. Czeisel Lajos József 3-3 frt, Egy víg társaság 2 frt 01 kr, dr. Feles Adolf, Holczler Márton, Hay Sándor, Schwarcz Emil, Halász Dávid, Grosz Samu, Handler Jenő, dr. Révai Adolf, Kende Ignác, dr. Grünner Samu, Neumann Samu, Schlieszer Henrik, öz. Schlieszerné, Spitzer J. B. 2-2 frt, Singer Samu 1 frt 50 kr, Teltsch Gáspár, Spitzer Jakab, dr. Strasser Lajos, Schlieszer Sándor, Bachrach Viktor, Janovics Laura, N. N., Schmidt mérnök, Goldfahn Sándor, Keszler Dező, Styrum Mór, dr. Gombos Ignác, Gyenise Matild, Bárány Lipótné 1 frt, Bárány Zeiga, Schwarcz E. és fia, Weidinger S. és Zs., Szilágyi Károly, Robitschek J., Gábor Izidor, dr. Pataj Sándor 1-1 frt, Goldberger Gyula, Hay Sándorné, id. Hay, Rosenfeld Ignác, Schöffner Fülöp 50-50 kr. Fogadják a nemesszívű felülfizetők az egyesület hálás köszönetét. Együttal hálás köszönetet szavaz az egyesület a jegyelárúsítás körül fáradozó hölgyeknek és a rendezésben közreműködő uraknak, ugyszintén Obláth Károly nyomdátulajdonos urnak, aki a jótékonycélra való tekintettel az összes nyomtatványokat díj nélkül adta. — Dr. Bruck Arminé, elnök. Dr. Czeisel Lajos József, titkár.

Tisztújító közgyűlés a csitaonicában. Mult vasárnap, a szerbek Szt. András napján, mely a csitaonicának védszentje, tartott meg a csitaonica tisztújító közgyűlése. Elnök lett dr. Krónits István, igazgató Georgijevits Koszta, pénztárnok Gergurov Dániel, ellenőr Karakasevits Milivoj, jegyző dr. Bugarszki Koszta, ügyész dr. Bikár Nenád, választmányi tagok: dr. Vujics János, dr. Drakulits Pál, Maximovits Szilárd, dr. Konyovits Dávid, Gergurov Jakab és dr. Lallosevits János.

mennek akárkihez, csak társadalmi állása legyen. Ezekhez tartozik Blanka is. De csak most, no meg tavaly és egy pár éve. Akkor nem. Hiszen emlékszel rá, milyen jó volt, milyen szép volt; egy szóval tizenhat éves. Ma több már, ma nem jó.

Fejét lehajította és elgondolkodott. Utóljára a születése napján voltam náluk. Akkor töltötte be 18-ik évét. Sokan voltak, nagyon sokan, közöttük egy pár titkos imádója is, a kik azonban csak olyanok na; tudod nem félttem tőltük.

Délután a nagy szalonban játszottunk. A társaság vidám volt, még a „Haragszom rád” is rákerült a sor. Aztán zongoráztunk, hegedültünk. Vacsora után pedig — mely az unalmasságig hosszú volt — persze tánc következett. A lányok alig ettek valamit, nehogy a táncban akadályozva legyenek. Jól mulattunk, kivált én, mert Blanka talán még soha sem volt hozzám annyira szívélyes, jó, mint akkor. Legtöbbször együtt jártuk, a csárdás pedig mindig az enyém volt. Ha más kérte, azt mondta, hogy már le van foglalva.

Mamája néha mintegy figyelmeztetőleg ránk is nézett, hogy a mi sok, az sok. Én azonban boldog voltam nagyon. Hogy tudott mosolyogni! Hogy nézni, beszélni, kacagni! De hisz ezt tudod.

Elég az hozzá, hogy dacára annak, hogy csak 2. éves jogász voltam még, másnap, mikor elmentem hozzájuk, — megkértem a kezét.

Kacagott. Gunyosan kacagott föl és én majd a föld alá slyedtem. Szerettem volna, ha most egyszerre, úgy hogy senki se lásson, elosonhassak s többet sose jöjjenek vissza.

— De hiszen Béla, magának még állása sincs! Még csak 2. éves az én tudtommal. Lám. Vagy tán kinevezték valahová főispánnak? Vagy képviselőnek választotta meg magát? ... És nevetett megint, gunyosan, rosszakarattal.

Szó nélkül közöntem és elmentem. Azt se tudtam, hogy hol a fejem; mint a részeg ember, dühöngtem

végig az utcán s csak akkor tértem kissé magamhoz, mikor a pincér azt kérdezte, hogy mit parancsolok.

Letültem a kávéházban s visszagondoltam az előzményekre. És kezdtem tisztán látni. Hogy van az, hogy még tegnap este olyan jó volt, mint egy angyal, ma pedig az ördög minden rosszindulata beléköltözött csaknem szívembe. Barátom, megtaláltam a rejtély kulcsát! 18 éves lett. Az előtt való este tehát csak azért szédített el, azért csábított, bolondított, hogy fölhátorison és aztán jót nevessem rajtam. És milyen raffiniertül csinálta! Csak látad voltam, mennyire becézgetett. Te is bizonyosan belementél volna a verembe...

A tizenhét éves lányok huncutok, alamuszik, rosszakarattal, örülnek, ha valakit elbolondíthatnak. Ebben a korban van kifejlődve legjobban hiúságuk s hogy ezt kielégíthessék, áldozatokra van szükségük.

A 20 évesek? Számítok barátom. Azok már csak arra néznek, hogy ki micsodás. Főládozzák néha még szerelmüket is, csak hogy jól menjenek férjhez. Ismerem akár hányat; de azért nem mondom, hogy nincs kivétel közöttük.

A 16 éves lány azonban a teremtés koronája. Milyen szépek, milyen jók, milyen tüde az arcuk, a lelkük, mindenük. Emlékezzél csak vissza Blankára, mikor 16 éves volt!

Látod, azt mondják, hogy még most is szép, sőt talán még szebb, mint volt. Nekem nem tetszik. Ha látom az utcán, elkerülöm, hogy ne találkozzam vele. Gyűlölöm.

De nézd, itt van az arcképe. Ekkor volt 16 éves. Hogy mosolyog, milyen szendén, ártatlanul. Szerelmes vagyok bele most is, nagyon szerelmes. Ha néha sokáig nézem, könygek gyűlnek a szemembe. Azt a másikat, a ki most férjhez ment, nem szeretem. Nem szerettem tavaly se, két év előtt se. De ezt itt, ezt szeretem, ezt a 16 éveset, ezt a szépet, ezt a jót.

... És nézte, nézte az arcképet sokáig és megcsókolta. Aztán az asztalra borult és könyek gyűltek a szemébe.

A h
8-án Karó
Bogdanovi
tát egyhar
Kör

hó 9 én az
dászatot
17 vadás
nimródok
adorjáni
éhes vad
évbem sen
tott nyul
hetlenül
várakozás
hajtsza
az áldozat
most megt
ifj. Mihály
Szű
jelent köz
lapból vet
levelezőnk
a ténynek
miként a
és így nem
sitassék.

Uj
ki a napok
védi irod
Nem

Szóllósi J
nevelés
ügyi lapot
a melyi
nemes cele
szakértele
gazdagodot
beközösítő
szám tartá
galatában
Sántó Ede
A mi mellé
rovatban: J
Jenő Sándor
Lászlótól;
„Aranypor”
lommel. A
lódok figyel
Duna

athidalása
van hivatal
forgalomnak
közöbön áll

Letar
jén, hogy V
fejfel letaró
Ezért a rend
mozdította. A
megfeleltek

A tisz
védelmi min
a honvédség
évbem szolgál
eredményér
az idén a kö
243 önként
közül 891,
resen; 253

megbukt, s
18 község h
a vizsgálat
volt. Az elh
honvédségn
dót. A jelent
akit meg
vlna utasít
esztendei sz
védségi önk
csak 25 közs
latra, melyen
gáló három
gázott, egy t

Henry
szervezett
adással.

Lélek
a melyet a k
ügynökök j
csesgetik öke
őket, a mi
teremtés, a k
a kit a csáb
elpusztult az
ha ugyan s
haza nem ut
dozattai szap
nak gátat ve
a szabadkai
figyelmeztet
aláírással érs
szövegű távir
leányokat sz
ország és st
szükséges ny
zeti szálloda
csakugyan e
magát igazol
töltatta és k
betükkel vol
elgazodni ne
is az volt, h
kintasította a
egyén tartózk
vállotta. Min
nek „gyors
mit ér a gy
gyorsan szab

Gyilk
ken a csatorn
gyilkolva talá
a tettest is m
vándorlegény
lemből lötte

A budai szerb püspök. A f. é. december hó 8-án Karlócsán megtartott püspökválasztó gör. kel. zsinat Bogdanovics Lucian bajai származású budai archimandritát egyhangulag választotta meg budai püspöknek.

Körvadászat. Az ókanizsai vadászárság f. hó 9-én az ugynevezett adorjani vadászterületen körvadászatot tartott s dacára a szakadó esőnek, 2 körben 17 vadász 49 nyulat ejtett. 11 órakor a bögir ázított nímrodok beszűntették a vadászatot s dideregre az adorjani plébániára vonultak, hol bőven részeltettek az éhes vadász-gyomornak valóban. Tekintve az ezen évben szemérmetlenül grasszáló orrvadászokat, a felhajtott nyulak száma igen nagy volt s ha az eső kéréltetlennél nem szakad egész nap, a zsákmány minden várakozásnak megfelel. 16-án a község melletti rét kertül hájtásra s mivel ez a terület egész éven tilalmazva volt, az áldozatok száma felette nagyoknak ígérkezik. — A most megtartott vadászaton Zomborból Gallé Hugó és ifj. Mibályi János urak vettek részt. 5-5 nyulat lőttek.

Szűk e. temető című mult számunkban megjelent közleményünkre vonatkozólag, melyet egy vidéki lapból vettünk át, arra kér bennünket topolyai rendes levelezőnk, hogy rektifikáljuk, miszerint nem felel meg a ténynek, hogy az előjárásnak jelentős tétetett, miként a régi temető már majdnem betelt apró sírokkal és így nem is válik szükségessé, hogy új temető kibasitassék.

Új ügyvéd Baján. Dr. Fischhof Zsigmond, aki a napokban tette le az ügyvédi vizsgát, Baján ügyvédi irodát nyit.

Nemzeti népnevelés. Említettük már, hogy Szöllösi Jenő, lapunk kiváló munkatársa „Nemzeti népnevelés” c. alatt egy havonként kétszer megjelenő tanügyi lapot indított. A napokban jelent meg az első szám, amely igazolta azt, a mit előre megirtunk: a maga nemes céljának mindenben megfelelő, ügyesen, kiváló szakértelemmel és nemes ambícióval szerkesztett lappal gazdagodott tanügyi irodalmunk. A szerkesztő lelkes beköszöntőjén és az előfizetési felhíváson kívül az első szám tartalma a következő: Az iskola a nevelés szolgálatában — Zatskó Alajostól; Tanítási tervezet — Szántó Edénétől; Az iskolaszékéről — Tövis Pétertől; A mi mellékjövendelmink — Novoszel Janostól; a tárca rovatban: Jelszó — Földvári Istvántól; Nyelvünkről — Jenő Sándortól; Aranymondások — Jókaitól és Rátkay Lászlótól; ezeken kívül van a lapban „Mindenféle”, „Aranypor” és „Külföldi szemle” rovat gazdag tartalommal. A kitünően szerkesztett lapot ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

Duna-híd Bajánál. Dunának Bajánál leendő áthidalása régi terv s megvalósulása nagy szolgálatokat van hivatva teljesíteni a hazai kereskedelemnek és közforgalomnak. Mint értesülünk, a megvalósulás immár köztudott all; a tavaszszal megkezdik a munkálatokat.

Letartóztatott ügyész. Megirtuk annak idején, hogy Vidákovits Márk, szabadkai rendőrbiztos boros fejjel letartóztatta Debreceni Gyula dr. kir. ügyészt. Ezért a rendőrbiztos a fegyvelmi hatóság állásától elmozdította. A törvényszék a napokban számolt a magyar megfelelőkezett rendőrbiztossal. 8 napi fogházra ítélte.

A tisztviselők eredménye. A honvédelmi miniszter most terjesztette be a képviselőházhoz a honvédségnél és a közös hadseregben az 1896-97. évben szolgált egyéves önkéntesek tisztviselők eredményéről szóló kimutatást. Ebből megtudjuk, hogy az idén a közös hadseregben 1202, a honvédségnél pedig 243 önkéntes jelentkezett tisztviselőségre s az előbbieknél 891, a honvédek közül pedig 212 vizsgázott sikeresen; 253 közös hadseregbeli és 28 honvéd-önkéntes megbukott, 39 közös hadseregbeli pedig visszalépett. 18 közös hadseregbeli és 3 honvéd-önkéntes beteg volt a vizsgálat idején, 1 közös hadseregbeli pedig fogságban volt. Az elbukottak közül a közös hadseregben 56, a honvédségnél pedig 1 önkéntes szolgált még egy esztendő. A jelentés kiemeli, hogy egy önkéntes sem akadt, akit meg nem felelő magaviselet miatt vissza kellett volna utasítani a vizsgálatról. Tavaly októberben második esztendői szolgálatra 112 közös hadseregbeli és 3 honvédségi önkéntes maradt vissza. Ezek közül az idén csak 25 közös hadseregbeli jelentkezett tisztviselőségre, melyen 12 ismét elbukott. A második évet szolgáló három honvéd-önkéntes közül kettő sikeresen vizsgázott, egy újra elbukott.

Henry-cirkusz Ujvidéken. Ujvidéken a jól szervezett Henry-féle cirkusz társulat megkezdte előadásait.

Lélekvásárló. Délvidékről a legkelendőbb cikk, a melyet a külföldre szállítanak: a leány. Szerb és oláh úgynökök járják a falvakat és szép ígéretekkel elkeszegetik őket külső országba, a hol pénzért adják-veszik őket, a mig fiatalok és szépek. Elvesztett már az a teremtés, a ki az ilyen úgynök hálójába került. A leány, a kit a csabos ígéretekkel elszakítottak az otthonától, elpusztul az idegenben, nyomoruságban és gyalázatban, ha ugyan sok év múlva beteg, megtörtén kényszerrel haza nem utaztatják. A délvidéki leánykeskedők áldozatai szaporodnak és a hivatalos emberek nem tudnak gáttat vetni a rettenetes üzelmeknek. A napokban a szabadkai rendőrséget egy messziről jött sürgöny figyelmeztette egy leánykereskedőre. Viddinből Mathilda aláírással érkezett a szabadkai rendőrséghez a következő szöveggel távirat: „Zseravkovics Toma Kostantinapolyba leányokat szállít, kérem megvigyázní. Mathilda.” A rendőrség e sürgöny folytán azonnal megette sürgösen a szükséges nyomozásokat és csakugyan talált is a Nemzeti szállodában egy török fezzel járó egyént, a kinek csakugyan az a neve. A gyanus egyént azonnal, miután magát igazolni nem tudta semmiféle okirattal, le is tartóztatta és kiballgatta. A nála levő iratok mind cyrill betűkkel voltak írva és miután ezen az íráson senki eligazodni nem tudott, a vizsgálatuak végső eredménye is az volt, hogy a rendőrség a gyanus egyént nyomban kintasította a városból. A szállodában, a hol a gyanus egyént tartózkodott, a nevezett magát libakereskedőnek vallotta. Mint a szabadkai lap írja, helyes a rendőrségnek „gyors és késedelmet nem szenvedett eljárása”, de mit ér a gyors eljárás, ha a „libakereskedő”-t olyan gyorsan szabadon eresztették.

Gyilkosság. E hó 10-én déli 11 órakor Ujvidéken a csatorna közelében, a temerini uton egy nőt meggyilkolva találtak. A nyomban megjejtett rendőri vizsgálat a tettest is megkerítette Sarkadi Fülöp nyitramegyei vándorlegény személyében, ki állítólag féltékeny szerelemből lőtte meg kedvesét.

Körvadászat Kis-Szálláson. Nagy körvadászatot rendezett csütörtökön a kis-szállási uradalom intézősége. Összesen 650 nyul jutott terütekre. A terütekre került nyulak közül Poppovics Sebő 36 darabot, Vujevich Lajos 52 darabot, dr. Molnár Károly 40 darabot, Deák Zsigmond apatini főbíró 22 darabot, Draskovics uradalmi tisztviselő 68 darabot lőtt.

Eljegyzés. Karvázy Rózsikát, néhai Karvázy Domonkos leányát a mult héten jegyezte el Budapestről Buttykay Emil.

Közös tiszték a honvédségben. A honvédelmi miniszternek a képviselőház elé terjesztett jelentése szerint 1896. évi november elejétől 1897. évi október végéig a közös hadseregből a honvédséghez áthelyeztek a gyalogságnál egy ezredet, egy alezredet, nyolc elsőosztályú és öt másodosztályú századost és négy főhadnagyot; a lovasságnál egy elsőosztályú századost és négy főhadnagyot. Összesen tehát a gyalogságnál tizenkilenc, a lovasságnál öt tisztet.

Vád alá helyezés. A szabadkai kir. törvényszék folyó év május 24-én Zentán lezajlott munkászendülés főcinkosait, szám szerint 45, végzésileg értesítette, hogy az ügyési vádlevél alapján őket jogérvényesen vád alá helyezi és hogy ellenük a további eljárást folyamatba tette.

Az iskolák fertőtlenítésének eredménye. Kovil-Szent-Ivánon a roncsolt toroklob több év óta nagy áldozatokat követelt. Az iskolák desinfectiója után azonban a kegyetlen betegség hirtelen megszűnt; meg lehet uyan, hogy az véletlenség volt, de sokkal valószínűbb, hogy a betegségnek megszüntetése a fertőtlenítésnek eredménye, mert sehova sem vitetnek nagyobb mértékben az infeciós anyagok, mint az iskolákba, mivel oda összehordják az összes családokból a különféle baktériákat, azért sehol sem szükségesebb a fertőtlenítés, mint az iskolákban! Németországban fertőtlenítés céljára legjobbnak bizonyult be az ugynevezett „formalin”.

Elfogott tolvajok. A petrovozellői csendőrség rövid két hét alatt már a második tolvajbandát fogta el. A banda tagjai közül kettő részese a multkori jázovai lopásnak is. Még október hónapban történt, hogy Tobáról (Torontali megye) az ottani nagybérlő egyik szállásáról egy éjjel elhajtottak 10 drb sertést. A csendőrség csak a napokban jutott ate ttesek nyomára. A petrovozellői csendőrmester Szakács László érdeme, hogy a bandát felfedezte. Addig pihant, míg a napokban a tettesek közül hármat letartóztathatott, névszerint Palatinus Miklós petrovozellői, Lakatos János és Sági András ó-besei lakosokat. Kettő, még pedig a főcinkosok u. m. Nagy Barna József (Kánya) és Kis János (Sárvári) midőn neszt vették társaik elfogatásának, megszöktek a községből. Nyomozzák őket.

A nyomor áldozata. Paska Imre mélykúti illetőségű napszámos f. hó 9-én Baján Kis-Csávoly városrészben, az Új-utca 28. sz. a házban bérben birt lakásban felakasztotta magát. A rendőri helyszíni vizsgálat alkalmával a lakásban pusztá falak és fűtés céljára falevél találtatott. Csakis a nyomor és a tél küszöbén az inség-től való félelem vihette a szerecsélen embert az öngyilkosságra.

Művészet és irodalom.

„Hangulatok” lesz a címe Bartha Miklós könyvének, mely a könyvpiacra karácsonykor fog megjelenni. Ez a könyv negyven darab prózabán irt költeményt foglal magában ily címek alatt: Virrasztás, A nő, Könyvművészet, Csász győz, Ósapánk, Biróság előtt, Ki a hibás, Az árva, Tapasztalás, Verőfény, Telen, A magának való, Jutalom, Vigasz, A holnap, A szerencsétlen, A halál, Megváltás, Templomban. A költő sorsa, A költő hivatása, Elvzés, Páztortú, Emlékezet, Otthon, Földélet, Az arnykép stb. Aki Bartha vezércikkeit ismeri, az fogalmat alkothat magának arról, hogy mily nyelvvel, mily szingazdag festéssel és mily elragadó fantáziával vannak megírva ezek a költemények. A község körében szokatlan érdeklődést keltett az a hír, hogy Barthától szépirodalmi dolgozatok jelennek meg a könyvpiacra. Barthát a „Magyarország” szerkesztősége birta reá könyvének kiadására s a „Magyarország” most azzal kedveskedik olvasóinak, hogy Bartha könyvét diszes kiállításban karácsonyi és újévi ajándékl előfizetőinek ingyen fogja megküldeni. A könyvet mindenki megkaphatja, aki a „Magyarország”-ra egy negyedévre előfizet. Az előfizetési díj (3 fnt 50 kr) bármikor beküldhető ily cím alatt: „Magyarország” kiadóhivatala Budapest, Sándor-utca 2. Bartha művének bolti ára 2 fnt lesz és külön is megrendelhető a „Magyarország” kiadóhivatalában.

A „Magyarország” politikai napilap ez idő szerint a legjobban szerkesztett lap az országban. Legelső rangú íróink és publicistáink ma kétségteletlenül a Magyarországra irnak. Első sorban Bartha Miklós, az országunk ma legragyogóbb tollu publicistája, továbbá Pázmándy Dénes, Hock János, maga a főszerkesztő Holló Lajos, Hentaller Lajos, Inczédy László stb. napról-napra a legelénkebb és legelevenebb teszik a magyar olvasók közönségnek ezt a kiválóan kedvelt lapját. A Magyarországon jelennek meg azonkívül Móra Istvánnak országzszerzte feltűnést keltő tárcái. Ugy hogy aki eleven, jól értesült és igazán elsőrangú hírlapot akar olvasni, az bátran a Magyarországhoz fordulhat. A Magyarországot nemcsak nemes, előkelő hangja, egyenes, nemzeti iránya és minden tekintetben hozzáférhetlensége teszi a magyar olvasó közönség előtt becsessé, hanem az is, hogy a család minden tagjának nyujt kellemes szórakozást. Tárcái, regényei, eleven hírei, párisi divatlevelei stb. a legkedvesebb olvasmányt képezik. A Magyarországot az éjjeli postával küldetik szét, ugy hogy reggel már az ország legtávolabbi részeiben is ott van. Mily előny ez a hivatalnoknak, földbirtokosnak, kereskedőnek, iparosnak és minden intelligens embernek, hogy más lapokat megelőzőleg olvashatja már reggel mindazt, ami az országban és külföldön történik. Az országgyűlést, a hivatalos közléseket, a bel- és külföldi tőzsei zárlatokat, szóval mindazt, ami nemcsak érdekes, de az illetőnek allására és üzletére nézve is nagy befolyással van. Tudjuk, hogy mily előnyösen használják fel egyesek, ha valaki egy nappal, vagy félnappal el van maradva az eseményektől. Aki ma egy fontos hírt előbb tud meg, az mérhetetlen előnyben van a többiek felett. A Magyarországot mindenki nézve lehetősé teszi ezt a korai és megbízható értesítést. Ez biztosította a Magyarországot részére azt az óriási elterjedést, aminek ma örvend. A Magyarországra legelőszérűbb postautalványon előfizetni

akár egy óra (1 fnt 20 kr), akár egy negyedévre (3 fnt 50 kr). Cím: Magyarország kiadóhivatala Budapest, Sándor-utca 2. A félévi előfizetési díj 7 fnt, az egész évi 14 fnt.

Közgazdaság.

A mezei pocok és egerek, valamint az ellenük való védekezés.

V. A Löffler-féle egérintás.

(Folytatás.)

Noha azóta a kísérletezés egyre folyik, a dolog még mai napig sem nyert végleges megoldást, vagyis az eddig végrehajtott kísérletek semmiben sem igazolták Löfflernek előbb említett reményét. A hány kísérletező, annyi az ellentétes vélemény, a melyekről határozott kritikát alig lehet mondani, mert annyira hezagosak.

Ezt a bacillust 1892 óta a m. kir. állami Baktériológiai Intézet nálunk is termeli s a gazdák rendelkezésére ingyen bocsátja s csak azt kéri, hogy az eredményről az intézetet értesítsék. Mint azt a Baktériológiai Intézet vezetőjétől tudjuk, dacára, hogy az intézet több ezer holdra menő anyagot kiosztott, az eredményről valami pozitív hírt még sem kapott.

A folyó 1897. évben a földmivélséügyi m. kir. miniszter rendelkezése a rovartani állomás is tett e szerrel két kísérletet. Az egyik a Mezőhegyesen az állami ménesbirtokon folyó évi január hó, a második Földvárton (Brassó vármegye) július hó első napjaiban történt. Az első teljesen a baktériológiai intézet utasítása szerint hajtottuk végre, vagyis midőn a felforralt és megfelelő arányban megszórt viz kibűlt, a bacillus-kultúrát beleje öntöttük, azután bele áztattuk az apró kockákra vágott régi kenyert. Az így elkészített kenyeret azután azonnal elhelyeztük az egérlukákba, amelyeket nyitva hagytunk. Két-három óra múlva, midőn a helyszínre jöttünk, hogy megnézzük, vajjon a munkások olyan módon hajtották-e végre a dolgot, mint azt eleinte jelenlétünkben tették, az egérlukákban nyomát sem láttuk a kenyérnek. Az oda esőült varjak körülbelül 25 holdról pár óra alatt azt mind kiszedték.

Földvárton több szerrel együtt megismételtük ezt a kísérletet, de okulva a mezőhegyesi eseten, a lyukakat a bacillusos kenyér elhelyezése után betömöttük. Hetedik napon az egész kísérleti területet felszántottuk. A Löffler bacillus ezen esetben semmivel sem adott kedvezőbb eredményt, mint a többi egyáltalán látó méreg.

Ez utóbbi kísérlet ellen könnyen azt a kifogást lehet tenni, hogy a bacillus olyan rövid idő alatt hatását nem fejtheti ki. Löffler a hatás határát négy hétre szabta, mely több két hétre szállt le. Ezt a hosszú terminust azonban Földvárton az ottani körülmények (arankák herések felszántása) miatt nem lehetett bevéarni. De a kísérlet így sem vált hiába valóvá, mert ebből egyelőre legalább az vált bizonyossá, hogy a bacillusra nagy veszély pillanatában, mint gyors segélyre számítani nem lehet.

Általában annak oka, hogy az eddig folytatott sok kísérlet eredménye egymásnak annyira ellentmondó — legnagyobb valószínűség szerint — nem a baktériumban, hanem az egérben, a pocokban rejlik. A baktériológia már kiderítette, hogy e teljesen virulens mikroorganizmusokkal szemben tekintetbe kell venni az illető állatnak e parazita iránt való hajlamát (dispozícióját), ellentálló erejét (resistenciáját) és végül annak viszonylagos mentességét (relatív immunitását); így tudjuk, hogy minél erősebb, egészségesebb az állat, minél jobban kifejődött és minél jobban működnek az emésztőszervei, annál jobban és sikeresebben dacolhat a szervezetébe került baktériummal, azaz annál nagyobb lesz a viszonylagos immunitása. Ellenben éhség, fejletlen testi szervezet, rosszul működő emésztési szervek, meghűlés, fáradtság, természetellenes életmód csak könnyíti a mikroorganizmus munkáját.

Löffler thesszáliai kísérleteiről tudjuk, hogy mikor ő Larisszába jött, az egérelpte területen az egérvő állatok igen elszaporodtak, ez tehát azt jelenti, hogy az egérrajás ott már legalább két éves volt. Hogy az egér akkor, kivált a teelés után milyen állapotban lehetett, azt nem nehéz belátni, ha visszagondolunk arra, amit a II. fejezetben az egérrajás elmulásának okál felhoztunk. Löffler bacillusát hatott, mert az egerek már amugy is meg voltak törve s ugyan így hat az a fogságban, kalitkában tartott egérről, amely életét természetellenes körülmények között tölti s valószínűleg hasonló körülményre vezetendő az a néhány más eset, ahol a bacillusnak állítólag sikere volt; a bacillus hatott, mert az egér a természet rendes folyása szerint is elpusztult volna.

Ellenben ha az egér és pocok erős, jól táplált, jól telet, egészséges gyomru, vére friss, tanyája száraz, bizvást ehetik a baktériumos kenyérből. Az így jóllakott egérből csak néhány fog elhullani, de az egérfitusz nem fog a többire ragadni. S ha a Löffler-féle bacillus hatása csak annyire viszonylagos, akkor a dolog ezéle szerint úgy áll, hogy e szerben ez idő szerint feltétlenül bizni még nem szabad, hanem azokhoz a módokhoz kell nyulnunk, amelyek biztos sikerhez vezetnek.

(Vége köv.)

NYILTTÉR.*)

Köszönetnyilvánítás.

Szükségét érezzük, hogy mindazoknak, kik gyászunkban részvétet tanúsítani szivesek voltak és kedves halottunk emlékét a temetésén, vagy gyászmiséjén való megjelenésükkel megtisztelték, hálás köszönetünket ezen az uton kifejezzük.

Az Ambrozovics-család.

* Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

kös-és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

11306 sz.
kig. 1897.

Pályázat.

Ó-Keér községben leköszönés folytán üresedésbe jött évi oszt. ért. 300 frtnyi előleges havi részletekben kifizetésre kerülő II-od irnoki állásra pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kellőleg felszerelt kérvényüket **folyo évi december hó 26-áig** nálam benyújtsák, mert később érkező folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni.

Ujvidék, 1897. évi december hó 9-én.

Michailovits,
főszolgabíró.

3-1

7328. sz.
kig. 1897.

Pályázati Hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó O-Szivac és Uj-Szivac községekből alakult állategészségügyi kört képező ó-szivaci körállatorvosi állás leköszönés folytán megüresülvén, ezen állásnak betöltése iránt ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom pályázni óhajtok, hogy ezen 600 (hatszáz) frt készpénz fizetéssel és a költségesen megállapítandó látogatási díjakkal és huszemle díjjal javadalmazott állásra az 1883. évi I. és 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **f. évi december hó 31-éig** terjesszék be.

Zombor, 1897. évi december hó 6-án.

Főszolgabíró szabads.:
Vujevich Lajos,
szolgabíró.

3-2

12995. sz.
kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye b.-kulai járásába bekebelezett és Kucura székhellyel rendszeresített XV. körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. t. c. és az 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelendő kérvényüket a nyelvismeretüket és eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítvánnyal kiegészítve hozzám **1898. évi január hó 20-áig** annál is inkább nyújtsák be, mivel az ezen túl érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Ezen körállatorvosi állás következő javadalmazással van egybekapcsolva: évi 600 frt készpénz fizetés, a körhöz tartozó községektől természetben ingyen fuvar. A gyógykezelési díjak egyezségileg fognak megállapítani.

B.-Kulán, 1897. évi november hó 28-án.

Dr. Széchényi Tamás,
főszolgabíró.

3-1

Faeladás.

A doroszlói erdőben mindennemű szerszámfa köbméterenként **8 frttól 12 frt**ig, azonkívül

- I. oszt. cserhasáb méter 3 frt,
- I. oszt. tölgyhasáb méter 2 frt 50 kr,
- I. oszt. dongor méter 2 frt 25 frt,
- II. oszt. hasábfá kevert méter 2 frt,
- II. oszt. dongor kevert méter 1 frt 50 kr.

Bővebbet a tulajdonosok

Kovács és Csernicsek
Doroszlón.

4-1

3192. sz.
tkvi 1897.

Árverési hirdetmény.

A hódásági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rosenzweig Sámuel dr. Legrand Ferenc képviselte végrehajtónak Szentivánszky Adrás végrehajtást szenvedő elleni 241 frt 25 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbíró) területén lévő, Bács községében fekvő, a bácsi 693. sz. betétben A. 53 sz. nm. a ingatlanra az árverést 1000 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1897. évi december hó 27-ik napján délután 3 órakor** Bács községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 100 frtot készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1897. évi október hó 27-én.

A hódásági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

2-1

Párisban aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

IRÉN CREM. Teljesen ártalmatlan s a legjobb szépítő szer, mely az arcbőrnek bársony finomságot és üdéséget kölcsönöz, pár nap alatt elhárít mindenféle bőrképzést, u. m.: bőrképzést, májfoltot, szeplőt, pattanást stb., az ajkak természetes üdéségének fentartására különösen ajánlatos; azonnal felszívódik s így nappal is használható. **Ára: Kis tégelynek 50 kr. — Nagy tégelynek 1 frt.**

IRÉN ARCPOR. A legjobb „Arepor” az arcbőrnek frisséget, szépséget és a legtisztább fehérszint kölcsönzi, azt simán és szárazon tartja. Háromféle színben kapható, u. m.: fehér, krém és rózsaszínben. **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN SZAPPAN. Illatos növényekből készült legfinomabb pipereszappan. Kitiűnően tisztít és élénkíti a bőrt. **Egy darab ára 40 kr.**

IRÉN SZÁJVIZ. Üdítőleg hat a foghúsra s megedzi a fogakat meghűlésekből eredő s más fájdalmak ellen. **Egy üveg ára 35 kr.**

IRÉN FOGPOR. A legjobb és legártalmatlanabb fogtisztító szer, mindennapi használat után a fogak épek maradnak és vakító fehérek lesznek. — **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN HAJ- és SZAKÁLLNÖVESZTŐ.

Legjobb és legbiztosabb szer a haj- és szakállnöves elősegítésére. **Egy adag 2 frt.**

Kapható a készítőnél:

HEISZLER FERENC gyógyszerésznél ZENTÁN.

ALAPÍTTATOTT 1820.

*-6

Zomborban: Szabó Nándor Péternél.

HARISNYAKÖTŐDE. HIMZESI ELŐNYOMDA.

ENGEL MÓR

NŐI- ÉS FÉRFI DIVATÁRU UJDONSÁGOK TÁRA
ZOMBORBAN.

A n. é. közönség szives figyelmébe!

Mint minden évben, úgy az idén is december 1-től december 25-éig

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁRT

rendezék,

amidőn az összes raktáron levő áruk tetemesen leszállított árak mellett

ADATNAK EL.

KÉSZ NŐI FEHÉRNEMŰEK,

u. m.: corsettek, ingek, szoknyák, bugyogók, ágyak, vászon, chiffon és selyemárak teljesen kiárusítatnak.

Tuljes tisztelttel

ENGEL MÓR.

2740. szám.
1897.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur öngyerméltósága folyó évi augusztus hó 2-án 41209. számú rendeletével a zombori m. kir. posta- és táviradhatóság helyiségeinek kibővítését 2567 frt 80 kr költségösszeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munka kivételének biztosítása céljából az **1898. évi január hó 15-ik napjának d. e. 11 órájára** a zombori m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdetik.

A versenyzeni óhajtok felhívom, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kizűtt nap 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annál is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művellet és részletes feltételek a zombori m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Zomborban, 1897. december 9-én.

A hivatal főnöke:

Stankovits György,
kir. főmérnök.

Alkalmazást nyer.

Egy a jegyzői teendők minden ágában teljes szakértelemmel bíró okleveles egyén 50 forint havi fizetés mellett azonnal alkalmazást nyerhet.

Bővebbet a kiadóhivatal.

3-3

Pályázat.

Priglevica-Szt-Iván községi elemi iskolájánál előléptetés folytán üresedésbe jött osztálytanítói állásra pályázatot nyitattik. Evi jövedelem: 400 frt készpénz, 2 öl kemény basábfá és szabad lakás. A megválasztott tartozik a mindennapi és gazdasági ismétlő-iskola egyik osztályát tanítani. Tannyelv magyar-német. Pályázók felkértenek, hogy folyamodványukat **december hó 30-ig** a helybeli községi iskolaszékhez küldjék be. A megválasztott tartozik állását azonnal elfoglalni.

Priglevica-Szt-Iván (Bács megye), 1897. dec. 11.

Az iskolaszék.

2-1

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

11044. sz.
tkvi 1897.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pavlovits Jenő dr. végrehajtónak Vladiszavlyev Péla férj. Madzsin József végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, s Ó-Szivacon fekvő, az ó-szivaci 1864. számú tjkönyvben Vladiszavlyev Dávid és Péter, Szadszák Jován, Dusan, k.k. Szadszák Szevjan, Vladiszavlyev Alka férj Pavkov, Vladiszavlyev férj. Zsekitis Nera és Vladiszavlyev férj Obudzsin Péla tulajdonul bejegyzett s A. III. alatt foglalt 186. hr. sz. s 136. ö. i. sz. házra és beltelekre az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1897. évi december hó 31-ik napján délután 10 órakor** Ó-Szivacon községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1897. évi november hó 13-án.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. törv. bíró.

1369. szám.
1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. törvényszék 1897. évi 11170. sz. végzése következtében dr. Bruck Armin zombori ügyvéd csódtömeggondnok által képviselt vagyongubott Topalovits Constantin csódtömegéhez tartozó 814 frt 8 kr értékű könyvbeli követelések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró 23336/1897. sz. végzése Zomborban dr. Bruck Armin ügyvéd irodájában leendő eszközzésére **1897-ik évi december hó 21-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kizűttetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1897. évi december hó 10-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

XX. év

Egész
Fél év
Negyed
A lap
illető
szerkes
a lapu

Egyes s

Már r
javaslatról
tárgyában
tett elő.

Minde
véleménye
meg a nap
javaslatot,
csületére
hervadhatla
mindegyik
és ismételt
hogy a leg
politikájában
tenni, mely
gyarok legy
iratokban, ol
használni k

Attól f
a nemzetisé
teendőik sok
nyu törvény
elő terjesztés
Dezso mosia
hogy erre a
ő is ép oly
kezeli a nem
és dacára ar
csak nem a
hónapra szar

Csak s
hozzá és ant
kelljen a dol
kezdeményez
ráteszi a kö
vényre. És
megalkotásán
már feledésb
a tanuló ifj
helynevek k
elnevezések
inkább, csa

A nem

A „

Mutatván

Cst
Né
H
M
Sz
Ott
Itel
L
Lev
Ha

Az
S
H
Val
N
N
Sz
H
Eg
Te

Kez
El
H
Tu
So
Vet
Tap
T
S sz
Sod

Mit
Sziv
De
Sok